

פרק ב' - אקלים ואיכות סביבה

1. אקלים

מיקום התחנות

נמל תעופה עטרות

35°13' E, 31°51' N

נ"צ 170141

גובה 757 מ'

מרכז (בניין ג'נרלי, רחוב שלומציון המלכה 1)

35°22' E, 31°78' N

נ"צ 171131

גובה 815 מ'

טמפרטורה ממוצעת

מקסימום יומי - ממוצע חודשי של טמפרטורות המקסימום היומיות.

מינימום יומי - ממוצע חודשי של טמפרטורות המינימום היומיות.

טמפרטורה יומית - ממוצע חודשי של טמפרטורות המקסימום והמינימום היומיות.

ממוצע שנתי של הטמפרטורה הגבוהה ביותר – ממוצע שנתי של ממוצעי החודשים עבור הטמפרטורה הגבוהה ביותר.

ממוצע שנתי של הטמפרטורה הנמוכה ביותר – ממוצע שנתי של ממוצעי החודשים עבור הטמפרטורה הנמוכה ביותר.

טמפרטורה מוחלטת

מקסימום חודשי - הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנמדדה בחודש נתון.

מינימום חודשי - הטמפרטורה הנמוכה ביותר שנמדדה בחודש נתון.

נתוני הטמפרטורות מוצגים לפי השנה הקלנדרית.

משקעים

הגשם נמדד בשעה 08:00 לפי שעות ישראל. יום הגשם מתייחס איפוא, ליממה המסתיימת בשעה 08.00 לפי שעות ישראל בתאריך הנקוב.

עונת הגשמים בישראל מתחילה בדרך כלל באוקטובר ומסתיימת במאי. נתוני הגשם מוצגים, אם כן, לפי שנת הגשם, דהיינו, ספטמבר עד אוגוסט בשנה שאחריו ולא לפי השנה הקלנדרית.

2. איכות סביבה

המזהמים

זיהום אוויר

מקובל לכלול בין מזהמי האוויר גזים שהם תוספת לאוויר, הנוצרים בדרך כלל עקב פעילות האדם. גזים אלה כוללים גזים הנפלטים לאוויר בעת שריפה שלמה או בלתי שלמה של דלק פחמימני וכן גזים מזהמים נוספים (כמו SO_2 ו- NO_x).

גזים אלה, כשהם מעל לריכוז מסויים באוויר, לאורך פרקי זמן מסויימים, גורמים מפגעים לסביבה ומהווים סיכון לאדם.

תקן סביבה/ תקן איכות אוויר - הריכוז המרבי המותר באוויר שאנו נושמים בפרק זמן נתון עבור מזהם נתון.

תקנות לריכוזים מותרים של מזהמי אוויר הנקראות "תקני הסביבה בישראל" (1992). מבחינים בין שני תקני סביבה:

1. תקן סטטיסטי (או תקן 99.75%): תקן זה חל על המזהם SO_2 ומגדיר את הריכוז המרבי של המזהם המותר במשך 99.75% מהזמן.
2. תקן מוחלט (או תקן 100%): חל על כל מזהמי האוויר ומגדיר את הריכוז המרבי של המזהם המותר במשך כל הזמן. לתקן זה נקבעו בישראל ערך מרבי חצי שעותי וערך מרבי יומי.

CO - פחמן חד חמצני. מקורו בעיקר מפליטות של כלי רכב. חומר מוצא לגזי חממה. התקן המוחלט לערך מירבי חצי שעותי עבור מזהם זה הוא 60 מיליגרם למטר מעוקב.

SO_2 - תחמוצות גופרתיות שמקורן בעיקר מכלי רכב. רעיל לבני אדם ולצמחים, חומר מוצא לגזי חממה וגורם לחומציות במשקעים. התקן המוחלט המותר לחצי שעה הוא 1,000 מיקרוגרם למטר מעוקב אוויר.

NO_x - תרכובות גזיות המכילות חנקן וחמצן. נפלטות בעיקר מתחנות כח, ממפעלי תעשייה ומכלי רכב. חומר מוצא לגזי חממה. התקן המוחלט לחצי שעה הוא 940 מיקרוגרם למטר מעוקב.

O_3 (אוזון) - גז הנוצר מתגובות כימיות בין פחמימנים, תחמוצות חנקן וקרינת שמש. מהווה מרכיב מרכזי בערפיח הפוטוכימי וגורם לגירוי דרכי הנשימה. התקן המוחלט החצי שעתי הוא 230 מיקרוגרם למטר מעוקב.

מיקום תחנות המדידה לזיהום אוויר

ירושלים

כיכר ספרא - תחמוצות חנקן (NO_x), גופרית דו-חמצנית (SO_2) ואוזון (O_3).
רח' בר אילן - רח' שמואל הנביא - פחמן חד-חמצני (CO).

תל אביב - יפו

רחוב אנטוקולסקי - תחמוצות חנקן (NO_x), גופרית דו-חמצנית (SO_2) ואוזון (O_3).
עירוני ד' - רחוב ויצמן - פחמן חד-חמצני (CO).

לפירוט נוסף, ראו: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [שנתון סטטיסטי לישראל 2015, מבוא לפרק 27 - סביבה](#).

פסולת רעילה

הפסולת הרעילה אשר נתוניה מוצגים בלוח ב/7 הינה פסולת שבגלל כמותה, ריכוזה או תכונותיה הפיזיקליות או הכימיות עלולה לתרום בצורה משמעותית לעלייה בתמותה ובתחלואה או לכל פגיעה שהיא בבריאותו של האדם או בסביבה כאשר היא אינה מטופלת בצורה המתאימה.

נתוני הפסולת הרעילה מבוססים על דיווחים של אתר הפסולת הרעילה ברמת חובב.

בנתונים אשר נתקבלו לגבי בתי החולים ישנה חלוקה לפסולת רעילה וליחידות ציטוטוקסיות (פסולת רפואית, מזרקים, עירוים וכו'). היחידות, אשר מהוות כל אחת 25 ק"ג, חושבו במשקלן יחד עם הפסולת הרעילה.

3. שטחי גינון ושטחים ירוקים

הנתונים בלוח 8/ב מציגים את שטחי הגינון והשטחים הירוקים באחזקת האגף לשיפור פני העיר בעיריית ירושלים בלבד. החל משנת 2008 נערך סקר שנתי מקיף למדידת שטחים אלו, שאפשר את טיוב הנתונים.

4. רשימת המקורות ללוחות

לוחות 5-1/ב: השירות המטאורולוגי, משרד התחבורה, מאגר הנתונים של השירות המטאורולוגי
לוחות 4-3/ב, 6/ב: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנתון סטטיסטי לישראל, לשנים המתאימות (Int.)
לוח 7/ב: עיריית ירושלים, המחלקה לאיכות הסביבה, וכן מפעלי ביוב וטיהור ירושלים בע"מ
לוח 8/ב: עיריית ירושלים, האגף לשיפור פני העיר